

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca végén a (Máriaffy-ház) homár a lap szel-
lemi részét illető közlemények czimzandók.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félre . . . 8 frt. v. 16 korona. 1 hora 1 frt 50 kr. v. 8 korona

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon sz: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők
és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt.
Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilttérli cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Sub auspiciis regis.

A kolozsvári tudomány-egyetemnek tegnap ünnepe volt. Egyik jeles növendékét avatták fel a jogtudományok doktorává, még pedig mindazon népességek között, melyek a király iltalma alatt történő tudori felavatásoknál előírva vannak.

A király a nevét viselő egyetem ünnepére elküldte a maga képviselőjét, hogy jelenlétében a megfelelő kivételes ünnepélyességek között avassák fel tudorá azt a jeles ifjút, a ki minden tanévet általános jeles osztályzattal zárt le, s a ki tudori szigorlatait is egyhangy kitüntetéssel tette le.

A kolozsvári tud. egyetemnek — mióta a királyi felavatásnak e formája ismét életbe lépett — rövid idő alatt már másodízben jutott a a szerencse osztályrészeül, hogy jeles növendékeit a király képviselőjének jelenlétében különös ünnepiességek között avathassa fel a tudományok tudorává.

A mult iskolai évben egy orvos, most pedig egy joghallgató nyerte el ezt a fényes kitüntetését.

A király személyét a tegnapi felavatási ünnepélyen Zsilinszky Mihály, a közoktatásügyi miniszterium államtitkára képviselte.

A királyi személynököt az egybegyűlték most is a felséget megillető hódolattal fogadták.

Az ünnepies felavatás mindenkiben az előirt szertartások mellett — folyt le.

Különös jelentőséget e különben is kivételes jellegű aktusnak az a beszéd kölcsönöz, melyet a királyt képviselő államtitkár az előirt formák szerint már felavatott jogtudorhoz, dr. Kolozsvári Bálinthoz intézett.

Kezdetben a beszéd alig emelkedett felül azon a megszokott színvonalon, melyet ily alkalmakkor a tudomány egyik-másik művelője az alkalmiság határain belül mondani szokott.

Alig néhány egyszerű mondat után azonban — mint az alábbi beszédből is látható — kipattant aszónokból valami — a mai anyagiás kórban szinte szokatlan — idealismus és kiáradat a pompásan megépített mondatokból valami nemesebb hevület, a feunkölt gondolatoknak fénye és a költészetnek jótékonyan ható melege.

A közönséget láthatóan megragadta a királyi személynök nemes idealismusa, s a mikor ajkairól gyors egymásutánban hangzottak el egy magas szférákban mozgó, ideális lélek gondolatai, s különösen mikor a királyi gyűrű jelentőségét oly találóan jellemezte, akkor megmozdultak a szívek, s mindenki odaszegelte a tekintetét a király nevében beszélő személynökre, a ki gyorsan hódította meg maga részére minden igaz érzés embernek a rokonszenvét.

Egy nemes idealista és egy mély érzésű férfit minden előkelőségével bontakozott ki e beszéd alatt az államtitkárból, s a kik jelen voltak az ünnepélyen, sokáig és kellemesen foglaltak visszaemlékezni e szépen megépített és különösen nagy tanulságokat rejtő beszédre, mely a szívekhez szólott és az elméket hasznosan foglalkoztatta.

Zsilinszky államtitkár bizonyára megelégedve gondolhat vissza tegnapi szereplésére, mert észre lehetett venni, hogy az ő idealismusában mindazok gyönyörűségüket lelték, a kik beszédjét hallgatták.

A tegnapi felavató ünnepnek eza beszéd képezte egyik eseményét s mi örömmel regisztráljuk annak általános sikerét.

Az ünnepélyről tudósítók ezekben számol be:
Dr. Kolozsvári Bálintnak, Dr.

Kolozsvári Sándor egyetemi tanár jeles képviselő fiának a jogtudományok tudorává — sub auspiciis regis — felavatása tegnap délelőtt a városi Vigadó nagyertermében folyt le.

A vigadó termét ez alkalomra fényűző füzerek és nemzeti lobogókkal díszítették fel. A terem keleti oldalán a királyi életnagyságu arcképe volt felfüggesztve. Alatta emelvény volt készíve az egyetemi tanács és a tanári kar számára.

A tanári emelvénytől jobbra eső oldalon baldachin alatt külön hely volt fenntartva a király képviselőjének. Vele szemben volt elhelyezve a felavatandó ifjú tudor asztala.

A közönség már tizenegy óra előtt jóval, szorongással megtöltötte a termet. A karzatokat a nők foglalták el.

Megjelentek az ünnepélyen többek között gróf Bély Ákos főispán, Albach Géza polgármester, Fekete Gábor kir. táblai elnök, Heppes Miklós tanácselnök, Komáromi Gyula kir. főügyész, többben a kir. ítélőtábla bírái közül, Br. Szentkereszty Zsigmond kir. törvényszéki elnök, a hadserg képviselőjében Palkovics József tábornok, honvédkerületi parancsnok, Schlacher J. tábornok, Petrovics Vazul honvéd dandárparancsnok, több törzs tiszt és az összes fegyvernembeli tisztikar számos tagja; továbbá Bíró Béla apátplébános, Pál István tisz. kanonok, Kereszty Béla az ev. ref. teológiai fakultás igazgatója, az összes középiskolák igazgatói és tanárai, Gyarmathi Miklós intendáns, a pénzügyi, erdészeti, államépítészeti, kulturmérnöki, vasuti üzemeltetési stb. hivatalok tagjai, testületek és egyletek képviselői, s az egyetemi ifjúság teljes számban.

Pontban 11 órakor a díszruhába öltözött egyetemi pedellusok között dr. Farkas Lajos rector vezetése alatt vonultak be a terembe a közönség lelkes éljenzése mellett az egyetem tanárai s foglalták el a részükre kijelölt helyeket. A rector és a kari dekanok díszmagyarban pompás arany nyakékekkel díszítve jelentek meg.

A díszgyűlés megnyitása.

A felavató díszgyűlést dr. Farkas Lajos miniszteri tanácsos, egyetemi rector rövid, de emelkedett szemlélt beszéddel nyitotta meg, mely után dr. Klupáthy Antal jogkari dekan terjesztette elő jelölre és az ünnepi felavatásra vonatkozó jelentését.

A dekan előterjesztése.

Ebben hangsúlyozva van, hogy a jogkari, miután Kolozsvári Bálint minden előirt feltételnek megfelelt, összes főiskolai és egyetemi vizsgálatait és tudori szigorlatait általános kitüntetéssel tette le, egyetemi évei alatt nagy izben nyert pályadíjat és állami ösztöndíjat s a kar egész tanulási ideje alatt, mint kiválóan tehetséges és erkölcsös ifjút ismerte — felterjesztést intézett a közoktatási kormányhoz a legfelsőbb beleegyezés kieszközölése végett ahhoz, hogy a jelöltet sub auspiciis regis — avathassák fel a jogtudományok tudorává.

A minister megnyervén a felséget engedelmét, erről mult évi decz. 31-elt leiratában értesítette az egyetemi tanácsot arról, hogy a király képviselőjével dr. Zsilinszky Mihály államtitkár bízta meg.

Ez előterjesztés megtétele után dr. Farkas Lajos rector felkérésére következében dr. Fabinyi Rudolf prorektor és dr. Klupáthy Antal jogkari dekanból álló küldöttség ment az államtitkárárt a díszgyűlésbe való meghívása végett.

A királyi személynök érkezése.

Mintegy 10 percznyi várakozás után megérkezett a küldöttség élén a királyi személynökre Zsilinszky államtitkár díszmagyarban. A közönség felállva és lelkes éljenekkel fogadta a király képviselőjét, ki elfoglalta helyét a baldachin alatt.

Ezután dr. Farkas Lajos rector, a következő szép és tartalmas beszédet intézte a király képviselőjéhez.

Méltóságos államtitkár ur,

Ő cs és apostoli királyi Felsége személyének képviselője!

Öröm és bizalom tölti el lelkünket, hogy hön szeretett Egyetemünknek évkönyvébe egy lapot fogunk ma igtathatni, melyen fejedelmi fénytől áthatva lesz megörökítve a jól vége-

zett urunk elismerése s díszében és hírnevében növekszik az ezt tanusító oklevél.

Egyetemünk legszebb ékessége és legszilárdabb erőssége, a fenséges Név, nekünk mindennap az a legbiztosabb forrás, melyből a magasra helyezett cél felé vezető uton a lankadó erő állandó megújulását, a sikerét felismerő öntudat, hivatalkodástól ment emelkedettségét merítheti.

De a midőn most dísző tulajdonosát a személyesítés fényes jelenségében is köztünk lenni tudjuk és hallani fogjuk, hogy Neki már az is kedves dolgot cselekszik a ki egyenletesen kitartó szorgalommal készült nemzetének legbecsebb javát, műveltségét gyarapítani: a fényben a legjobb atyai szív áldott melegségét is érezzük.

Különösen szerencséseknek vallhatjuk pedig magunkat, a midőn mindezen ritka fejedelmi kegy és jószág még azzal is tetézte van, hogy magas hírnökében épen Méltóságodat, Egyetemünk doktori karának kiváló díszét üdvözölhetjük és ünnepelhetjük.

Fogadja Méltóságod ennek mély tisztelettel teljes nyilvánítását és kegyeskedjék megengedni, hogy az ünnepélyes felavatás kezdetét vellesse.

Doctor Ur!

Ünnepélyes eskütje és a felavatási beszédből tudja már Doktor Ur, hogy a kezében tartott oklevél nem Egyetemünk kötelekéből kiválást, a vele szemben elvállalt köteleességek megszűnését, hanem éppen azt jelenti, hogy azok most már felsőbb rendűekké alakultak és csak azon magasabb fekvésű pontra ért, a melyről a jó szem a tudomány céljainak körvonalait már tisztábban szemlélheti, a pályá emelkedését, a vágy és lehetőség arányosságának szilkséges voltát biztosabban mérlegelheti.

Tudja és tetteivel is fog róla tanuságot, tenni, hogy tantermeinkből nem ismeretlen világba lépett át, mert azoknak a mai csak a hiúságos vásári lármá előtt vannak zárva, de annál tisztábban hallotta ama nagy és mély járású küzdelem komoly hangját, melyet korunknak s benne jó magyar népünknek is vinnia kell: vinni és kivinni azon erős hittel és bátor bizalommal, hogy a felszint torzító hitbeli megfoghatóság, önmagáért úgy, mint másokkal tépelődő meghasonlás, gyűlölködés és makacs előítélet, együttvéve sem lesznek elég erősek, hogy a valódi tudomány sikerei elől a népünk lelkehez és szívéhez vezető utat elállhassák és igazságát kioltassák.

Tanulmányi éveinek tiszteletre méltó eredményei, Felséges Urunk legmagasabb kegye, legjobb kezességünk, hogy ama harez Önnen, Doctor Ur, hű bajnokot nyert s a mai nap fényében a jövő reménye csak gyarapodott, a mihez éppen azért legjobb szerencsés kíváncsiatunkkal örömmel járulok.

Es a midőn most már Ő Felsége legmagasabb kegyelméért hódolatteljes hálánkat, s fenséges személyét képviselő Államtitkár Ur Ő Méltóságának kegyességéért legmélyebb köszönetünket ismétel, ünnepélyünket igaz hazafiai szívvel fakadó hő óhajunkkal zárom: a Mindenható Ő cs és apost. kir. Felségét, a magyar nemzet áldott jó Királyát, sokáig éltesse. Éljen a király!

A rectornek zajos éljenzéssel fogadott üdvözlő beszéde után vette kezdetét a felavatási aktus, az előirt szertartások mellett.

Előlépett a jelölt Kolozsvári Bálint s rövid beszéddel üdvözölte királyi személynököt.

A jelölt értekezése.

Ezután a rector utasítására felolvasta alapos tudással kidolgozott s magvasan megírt tudori értekezését, melyben a házasságok közszerepéről jogáról értekezett. Érdekes fejtegetéseit nagy figyelemmel hallgatták, s bevégeztével lelkesen megjelenezték.

Az eskü és felavatás.

Az éljenzés megszűnte után az egyetemi tanácsjagyzó előmondása mellett a jelölt letette a tudori esküt, minek megtörtéte után dr. Klupáthy Antal dekan ünnepélyesen dokto rá á avatta. Az egyetem rectora és a karok dekanjai sorra tudorá fogadták az immár felavatott jelöltet, ki meghatra mondott köszönetet a felavatásért. Ekkor a rector nyomban átadta neki a tudori oklevelet, melyet átvéve a királyi személynök elé járult, ki a következő beszédet intézte hozzá:

Ő császári és apostoli királyi Felsége, legkegyelmesebb Urunk legfelsőbb parancsának hódolatteljes hálával teszok eleget ma, midőn szerencsém van a kolozsvári egyetem ezen szép ünnepélyén a királyi Felség nevében jelenhetni meg.

A legbiztosabb öröm és hazafias lelkesedés fogja el lelkemet a felett, hogy ez alma mater kebelében már másodízben van alkal-

mnak tudorá avatni fel oly ifjút, a ki abban a lélekemelő kitüntetésben részesül, hogy eddig kifejtett szorgalmáért és elért sikereit szokottnál fényesebben „sub auspiciis Regis“ avattatik fel.

Azonban nem az teszi örömteljesé és nevezetessé ez ünnepélyt, hogy szokatlan fénytel tartatik meg, — hanem különösen azon magasatos tény, hogy Felséges urunk, koronás királyunk legmagasabb fejedelmi gondolai között is atyai gondossággal és figyelemmel kíséri a haza reményeinek tudományos fejlődését. A legfényesebb trón magaslatairól örömmel tekint le az általa annyira kedvelt magyar ifjúságra, annak foglalkozására, és keresi az alkalmat, hogy a szorgalom és példás magaviselet erényeit megbecsülje, a kitartó munkát megjutalmazza.

Érezzük mindnyáján, hogy ez ünnepélynek mély erkölcsi jelentősége van; mert azt a felemelő nagy igazságot fejezi ki, — hogy életünk termékeny földjében minden erény megtermi gyümölcsét, — hogy a komoly törekvés és munka nem hiába való, — és hogy az egyéni érdem elismeréséhez nem kell sem előkelő születés, sem rang, mert azt a tehetség, szorgalom és jellem önmagában is biztosítja. De érezzük azt is, hogy ez az elismerés erkölcsi kötelezettséget hárít az ünnepelt ifjura; azt a kötelezettséget, hogy a hozzája kötött remény virágait idővel a tettek gyümölcseivel váltsa be.

Ezzel kell nekod is Kolozsvári Bálint, hogy ez a drágaköves gyűrű, melyet a legjobb király legkegyelmesebb megbízásából ezennel átnyujtok, nem közönséges ékszer, nem hű csesebecse, hanem oly ereklje, melynek valódi értéke magas erkölcsi jelentőségében rejlik. A szó legszebb értelmében jegygyűrű az, mely által a haza szolgálatának kötelezed el magadat. Zalognak kiválthatatlan, bílcsnek feloldhatatlan, ajándéknak megbecsülhetetlen.

Ez a gyűrű mindenkor szent jelvény marad, mely arra fog Téged figyelmeztetni, hogy lsten, haza és király iránti köteleességeidet minden körülmények között híven teljesítsd; hogy a tudományban a szépnék, jónak és igaznak eszméit ékes szóval hirdessed és néma tettel kövessed.

Tudd meg, hogy a haza nem oszt ajándékot, a haza áldozatot és munkát követel. Csak áldozattal és munkával lehet íranta való igaz szeretetedet bebizonyítani. Ma még csak a pályá küszöbén állasz; az igazi munka ezután következik. Meg kell ezafólnod azt a vádat, hogy az újabb nemzedék fázik a tettektől és ki van fáradva a téltlenségtől.

Mai napon megérted az életnek legbiztosabb útját; meg fogod érni kétségtelenül viharos napjaitis. És ha majd a vezérek tisztító tűzében csüggedés fogná el lelkedet, jusson eszedbe ifjúkori erényeidnek mai diadálünnepe, melyből a fejedelmi ajándék mellett a köteleesség hű teljesítésének jelszara hangzik feléd; és jusson eszedbe a nagy költő idősózata, mely ekképen buzdít:

Előttem a küzdés, előttem a pályá,
Az erőten csügged, az erős megállja,
Es tudod az erő micsoda? Akarat,
Mely előbb vagy utóbb, de borostyánt arat.
Igen, az erős akarat, a céltudatos, a szabad és szent akarat!

Isten megírta útját a csillagoknak, megszabta határát a viharoknak; embernek megengedte, hogy önsorsát maga is irányíthassa. Éljen e szabadsággal okosan; mutasd meg, hogy van benned erő minden körülmények között nemes irányban előrehaladni!

Perczekig tartó lelkes éljenzés és tapsal adott a közönség kifejezést az államtitkár magasatos beszéde által okozott elragadtatásának.

Az ünnepély vége.

Végül dr. Farkas Lajos rector üdvözölte meg meleghangú beszéddel a felavatott ifjú tudort s kívánt neki szerencsét, majd köszönetet mondva Zsilinszky államtitkárnak az ünnepélyen való részvételért, a díszkönyvletést a király életetésével berekeszti.

A közönség a királyt éljenzeve osztott szét.

Politikai hírek.

Az összeférhetetlen kérdések. A mióta Városh Gyula bejelentette az osztálysorsjátékos képviselők inkompatibilitását, azóta mind

szélesebb és szélesebb gyűrűket idéz elő az összeférhetetlenség mozgalom. Most Láng Lajos és Polyák Béla mandátumairól került a sor, Láng Lajos tagja a dinamit-részvénytársaság igazgatóságának és onnan a beavatottak szerint több mint 15.000 forintot huz, az ő dinamit-gyára szállítja az államnak az összes dinamitüzlegeteket, mert Magyarországon teljes monopoliummal bír; alelnöke azonkívül a központi takarékpénztár igazgatóságának, egyetemi tanár és mint ilyen az államtitkári fizetést huzza, végre huzza a képviselői fizetést és alelnöke a magyar parlamentnek. Ez a jó jövedelmekkel körülrakott ur lesz azután a Bánffy-féle 348 százalékos kvótának előadója és főprezentánsa. Polyák Béla, a ki az általaos wagnokölcsönző társaságnak alelnöke, vállalta természetesen állandó és szoros összeköttetésben van a kormányval, mert wagnokat tudva levőleg csak a vasutaknak lehet kölcsön adni.

A kormánypártban Andrassy Tivadar gróf és Csaky Albin gróf követelik a tisztogatást és a törvényt végrehajtását. Csaky gróf úgy nyilatkozt, hogy nincs kifogása az ellen, ha a törvényt meg is változtatták és kimondják, hogy ezek és ezek az állások a képviselőséggel igen is összeférnek. De addig, míg a mai törvény fennáll, azt arra az esetre, melyre az reá illik, feltétlenül alkalmazni kell.

— Andrassy Géza gróf lemondása. A képviselőházban a szombati tilás folyamán komolyan tartotta magát az a hír, hogy Andrassy Géza gróf, országgyűlési képviselő, a ki csak tegnapelőtt hagyta ott az agrár-bank igazgatóságát, mandátumáról is lemond. A lemondás oka az, hogy Bánffy Dezső báró miniszterelnök erősen megtagadta a gróft az agrárbankból való kilépéséért és és szemére hányta, hogy úgy ő, mint édesapja, Andrassy Manó gróf, minden vagyontukát a kormányval megkötött szerződésen alapuló vállalatokból szerezte. Az Andrassy grófnak ugyanis több vashámoruk van, melyek az államvasutak síneinek látják el. Bánffy Dezső bárónak ez a kevésbé tapintatos kijelentése arra birta Andrassy Géza gróft, hogy mandátumát letegye, Bánffy Dezső bárótól pedig a felőle mondottakért két ur által felvilágosítást kéreessen.

Pichler képviselő ügye.

Budapest, márcz. 19.

A becsületbíróság, a melynek Pichler Győző országgyűlési képviselő esetében dönteni kellett, mint már táviratilag jelentették meghozta ítéletét. Délől kevés megzakításal ez éjjeli órákig tartó tanácskozásának az eredménye az, hogy Pichler párbajképességét kimondotta.

A bíróság a képviselőház első emeletén az I. osztály termében ült össze. A mint a segédek kölcsönösen kijelentették, hogy a bíróság ítélezésébe belenyúznak, Kacziány megkezdte előterjesztését s mindjárt hivatkozott egy levélre, a melyet Hentaller Lajos irt Pichlernek s a melyben szemrehányást tesz neki szintén a kiadóhivatali rendtelenségek miatt.

Hentaller kijelentette, hogy nem onlékszik ugyan e levélre, de mert ő rá történt hivatkozás elhagyja a bírói székét s szilkség esetén csak mint tanu fog megjelenni a bíróság előtt. Ezzel fölállt és eltávozott. Helyét kis várta a Justh Gyula orsz. képr. foglalta el.

Ezután folytatta Kacziány előterjesztését. Az ügy rövid ismertetése után kérte a Hazánkban közzét levél valódiságának és annak a bizonyítását, hogy Pichler tudott az ellene a Demokrata körben beadott kizárási indítványról s elégtételt még sem kért. Azt, hogy köteles-e Jancsó elégtételt adni Pichlernek, elbírálásra nem tartózt, mert Pichler, bárha tudott róla, hogy Jutasi Ödön kizárási indítványt tett, elégtételt még sem kért, így tehát már nincs joga elégtételt kérni senki másától.

Pichler ez ügyben már Wallasz Jenőtől vett elégtételt, egy ügyben tehát másodszor is nem kérhet lovagias mérközést. Bizonyító tanuknak bejelentette Kacziány Szabó Endrét, az Üstökös szerkesztőjét és Vázsonyi Vilmos drt, a kik a levelet látták és olvasták s igazolni tudják, hogy a Hazánkban megjelent level hű és objektív kivonata az eredeti levélnek; Vázsonyi Vilmost és Sütmei Vilmost arra, hogy Pichler tudott az ellene beadott kizárási indítványról; Waldman Fülöp dr.-nak tudomása volt az esetről, Pichler neki az Abbázia-kévéházban elmondotta, hogy Wallastól az eredeti levelet visszakapta. Továbbá Grünberger Bertalan, a ki Pichler megkért, Wallastól a levelet kérje vissza. Beesatolta továbbá Kadossa Marcelnek, az Üstökös segédszerkesztőjének tanukkal aláírt nyilatkozatát, a melyben kijelenti, hogy az eredeti levelet látta és olvasta, a Hazánkban megjelent levél az eredetivel egyező s hogy

tudomása van arról is, hogy e levelet mások is látták és olvasták. Kéri e tanuk megidézését és kihallgatását.

Dienes Márton, Pichler segédje, az előterjesztésre kijelentette, hogy itt lopott levélről van szó s ez a becsületbírószag tanácskozásának alapja nem lehet. A kérdés nem az, hogy a Hazánk-ban közölt levél megegyező-e az eredetivel, hanem az, hogy Pichler sikasztott-e vagy sem? Hogy nem sikasztott, bizonyosul a bíróság rendelkezésére bocsátja Ambrozovics Béla nyugalmazott min. tanácsosnak Pichlerhez intézett levelét. Ambrozovics vizsgálta felül a Kossuth Hirlapja kiadói hivatalának üzleti könyveit. A levél így szól:

Tisztelt képviselő ur!

Karácsonykor Kossuth, mielőtt Nápolyba utazott, megkért engem az ön nevében is, — hogy a Kossuth Hirlapja könyveit revidáljam. Ugy Kossuth kérésére, mint az ön is méltán és személyesen is többször előadott kérelmére megvizsgáltam a könyveket és azokban könyvelési rendeltenségeket találtam ugyan, de semmi olyat, a mi Kossuth megkárosítására czélozhatott volna.

Budapest, 1897 márc. 17.

Ambrozovics Béla,
nyugalom. min. tanácsos.

A bíróság az előterjesztések után vizsgálta határozni, s teljes két órai tanácskozás után elhatározta, hogy a Jancsó részéről kért tanukat nem fogja meghallgatni, hanem csak Kossuth Ferenczet, Ambrozovics Bélát és Vázsonyi Vilmos drt hallgatták ki. Kijelentette, hogy mint a Demokratikör elnöke a körben történt dolgokról szívesen ad felvilágosítást, magánértesüléseiről azonban nem, mert diszkreciójának megszegésére csak a törvényes bíróság kényszerítheti.

A kizárási indítványról ezeket mondotta: Való az hogy március 4-én Jutasi Ödön beadta az indítványt, de ő indítványának visszavonására kérte, mert különben sem tárgyalatna. Jutasi azonban az indítványt csak néhány nap múlva, többszöri kérésére vonta vissza.

A becsületbírószag tanuk meghallgatása után az esetet behatóan és lelkiismeretesen megvizsgálván, a következőképpen ítélte erre a két kérdésre:

1. Ez ügy előzményei nem diszkvalifikálják a Pichler párbajképességét?
Egyhanglag: nem.

2. Köteles-e Jancsó Dezső Pichler Győzőnek elégtételt adni?
Egyhanglag: nem.

A végleges vízmű ügyéhez.

Kolozsavart, márc. 22.

Kolozsavart város jelenét, jövőjét mélyen érdeklő, mondhatni talán legfontosabb kérdésében lesz hivatala dönteni a holnap tartandó városi közgyűlés. E már majdnem tengeri kigyóvá fajult közügye városunknak a bizottságok, a tervek és azok módosított kiadásainak utasításjában oly régóta bujdosik, hogy a realizálásba vetett hit is napról napra vesz ki mind inkább az emberek közül. Kieptek a városszerző vezetők és (horribile dictu) a csatornák is, mielőtt lelt volna azok táplálására nemhogy jó, de legalább elegendő vizűnk.

Bővítettük apránként az u. n. fásberki vízművünket a helyett, hogy egyszerre legalább egy és oly méreben építettük volna ki bár ideiglenesen is, hogy elegendő időt nyerjünk a végleges vízmű helyének és módjának alapos és megnyugtató meghatározására.

Mert ma is, mikor egy a mérnöki hivatal, mint a vízvezeték ellenőrző bizottság előttünk fekvő jelentéseit lapozzuk, csak egy világos előttünk, hogy a város ismét azon

helyzetben van, mint annyszor a múltban, miszerint nincs ideje a megfontolásra, mert finansziális kényszer alatt áll, építenie kell minél előbb.

A sok drága időt kísérletek, kutatások helyett meddön elvitáztuk.

Háromféle tervszetről mond véleményt a városi mérnöki hivatal és az építést ellenőrző bizottság külön-külön: a hidegszamosi, u. n. gravitációs (természetes esésű vízvezeték) és a szászfenesi gőz- és turbina üzemű (mesterséges vízemelés) vízművekről.

Ha figyelmesen elolvassuk az említett jelentéseket és bírálatokat: mindjárt kétség fog el aziránt, ha valjon egyáltalában háromféle terv és annak minden részletei vannak-e előttünk, vagy csupán kettő: a szászfenesi turbinás vagy gőzturbinás vízműnek egy-mással szembe állított előnye és hátránya.

Lehet hogy többet kívántunk, mint a mennyit kaptunk, de nézzünk szerint jobb lett volna bevallani az igazat, hogy bizony ezuttal is takarékoskodtunk és miután Szászfenesi közelebb fekszik és olcsóbban dolgoztunk, hát ott alaposan utána jártunk a viszonyoknak, de nem mertünk így tenni Hidegszamoson, mert az 2000 frtba, ha nem többbe került volna. Hisz a jelentések és Melitskó főmérnök is elismerik, hogy míg Szászfenesen a talajt, minőségét és a viznek mennyiségét a lehetőség és takarékoság határai között egész szabályosan és szakzerűen kikutatták és meghatározták, addig Hidegszamoson ennek csak még ezután kellene igazában megismerie.

Nagyon hiányosak a tekintetben a rendelkezésre álló adatok. Hidegszamoson 8 próba kut ásattott (mészsége adva nincsen); Szászfenesen 14 furlyuk 558 ntre; Hidegszamoson egy 51 m. hosszú 4 1/2 m. mély és másfél m. széles próbárok, melyből 1896. febr. 10. — ápril. 2-ig tartó időben szivattyúztak átlag napi 1000 köbméter vizet; Szászfenesen egy próbát állítottak be 60 centiméter átmérővel, 6 méter mélységre lesüllyesztve, melyből 2 izben: 1895. jún. 20. július 21. és u. azon év november 27. — decz. 16. között időben éjjelnappal folytonosan szivattyúztak és tényleg 2000 köbméternél több vizet az eredmény. Maghatározatokat ezenkívül a talaj rétegzési állapota egész pontosan Szászfenesen.

A jelentés részletesen is felsorolja, minő körültekintő gondossággal ejtették meg a mennyiségi próbákat a szászfenesi réten, míg Hidegszamosról nagyon röviden és szákszavulag nyilatkozik. Különböző erről maga a polgármester is nyilatkozott az ellenőrző bizottság ülésén (f. hó 8-án), midőn jelezte, — hogy a hidegszamosi vízművet csak abban az esetben ajánlhatná a törvényhatósági közgyűlésnek kivételre: „ha a mennyiségi kísérletekre szükséges összeget rendelkezésre bocsátanák, illetve az építési előirányzatot a kísérletekre megkívántató összeggel felelmenék.

Igy tehát a nem jól alkalmazott takarékoság miatt egy a mérnöki hivatal, mint az ellenőrző bizottság nincs is azon helyzetben, hogy oly részletekre kiterjedőleg érdemleges bírálatot mondhatott vagy mondhatna a két különböző helyről és egymással a rendszert illetőleg is különböző alkotásról.

Mert tisztában csak a szászfenesivel vagyunk egy mennyiségi, mint minőségi tekintetben a vizet illetőleg, a hidegszamosival ellenben nagyrészt pusztá feltételek, hozzávetőleges számításokra vagyunk ez idő szerint utalva. Kétségtelen azonban, hogy mindenütt, hol csak a lehetségsége meg volt egy gravitációs vízmű létesítésének, először ezt tanulmányozták s csak ha kiyehetetlennek találták, fordultak a mesterséges vízemelő rendszerekhez.

Az is nehezen tagadható, hogy a víz minősége is feltétlenül jobb egy mondhatni lakatlan és civilizálatlan együtt járó infúzió-lásoktól teljesen mentes vidékről nyerve, mint

helyzetben van, mint annyszor a múltban, miszerint nincs ideje a megfontolásra, mert finansziális kényszer alatt áll, építenie kell minél előbb.

A sok drága időt kísérletek, kutatások helyett meddön elvitáztuk.

Háromféle tervszetről mond véleményt a városi mérnöki hivatal és az építést ellenőrző bizottság külön-külön: a hidegszamosi, u. n. gravitációs (természetes esésű vízvezeték) és a szászfenesi gőz- és turbina üzemű (mesterséges vízemelés) vízművekről.

Ha figyelmesen elolvassuk az említett jelentéseket és bírálatokat: mindjárt kétség fog el aziránt, ha valjon egyáltalában háromféle terv és annak minden részletei vannak-e előttünk, vagy csupán kettő: a szászfenesi turbinás vagy gőzturbinás vízműnek egy-mással szembe állított előnye és hátránya.

Lehet hogy többet kívántunk, mint a mennyit kaptunk, de nézzünk szerint jobb lett volna bevallani az igazat, hogy bizony ezuttal is takarékoskodtunk és miután Szászfenesi közelebb fekszik és olcsóbban dolgoztunk, hát ott alaposan utána jártunk a viszonyoknak, de nem mertünk így tenni Hidegszamoson, mert az 2000 frtba, ha nem többbe került volna. Hisz a jelentések és Melitskó főmérnök is elismerik, hogy míg Szászfenesen a talajt, minőségét és a viznek mennyiségét a lehetőség és takarékoság határai között egész szabályosan és szakzerűen kikutatták és meghatározták, addig Hidegszamoson ennek csak még ezután kellene igazában megismerie.

Nagyon hiányosak a tekintetben a rendelkezésre álló adatok. Hidegszamoson 8 próba kut ásattott (mészsége adva nincsen); Szászfenesen 14 furlyuk 558 ntre; Hidegszamoson egy 51 m. hosszú 4 1/2 m. mély és másfél m. széles próbárok, melyből 1896. febr. 10. — ápril. 2-ig tartó időben szivattyúztak átlag napi 1000 köbméter vizet; Szászfenesen egy próbát állítottak be 60 centiméter átmérővel, 6 méter mélységre lesüllyesztve, melyből 2 izben: 1895. jún. 20. július 21. és u. azon év november 27. — decz. 16. között időben éjjelnappal folytonosan szivattyúztak és tényleg 2000 köbméternél több vizet az eredmény. Maghatározatokat ezenkívül a talaj rétegzési állapota egész pontosan Szászfenesen.

A jelentés részletesen is felsorolja, minő körültekintő gondossággal ejtették meg a mennyiségi próbákat a szászfenesi réten, míg Hidegszamosról nagyon röviden és szákszavulag nyilatkozik. Különböző erről maga a polgármester is nyilatkozott az ellenőrző bizottság ülésén (f. hó 8-án), midőn jelezte, — hogy a hidegszamosi vízművet csak abban az esetben ajánlhatná a törvényhatósági közgyűlésnek kivételre: „ha a mennyiségi kísérletekre szükséges összeget rendelkezésre bocsátanák, illetve az építési előirányzatot a kísérletekre megkívántató összeggel felelmenék.

Igy tehát a nem jól alkalmazott takarékoság miatt egy a mérnöki hivatal, mint az ellenőrző bizottság nincs is azon helyzetben, hogy oly részletekre kiterjedőleg érdemleges bírálatot mondhatott vagy mondhatna a két különböző helyről és egymással a rendszert illetőleg is különböző alkotásról.

Mert tisztában csak a szászfenesivel vagyunk egy mennyiségi, mint minőségi tekintetben a vizet illetőleg, a hidegszamosival ellenben nagyrészt pusztá feltételek, hozzávetőleges számításokra vagyunk ez idő szerint utalva. Kétségtelen azonban, hogy mindenütt, hol csak a lehetségsége meg volt egy gravitációs vízmű létesítésének, először ezt tanulmányozták s csak ha kiyehetetlennek találták, fordultak a mesterséges vízemelő rendszerekhez.

Az is nehezen tagadható, hogy a víz minősége is feltétlenül jobb egy mondhatni lakatlan és civilizálatlan együtt járó infúzió-lásoktól teljesen mentes vidékről nyerve, mint

oly helyen, mely már két község szennyezt, — bár mily kis mértékben is — magában feloldá, nem is véve azt, hogy a jövőben egy vasut esetleges kiépülésével ott gyártelepek is létesülhetnek. A mint, hogy a vegyi vizsgálatok is a Szászfenesen vett vizről csak azt mondják, hogy az: „az egészségségül meg szabott határértéken belül van“ a minőséget illetőleg.

Bár fáj kimondanunk, de a kérdés más stádiumában csakugyan nem marad más hátra, mint a Hidegszamos vizéről lemondani és kénytelen-keletlen meghajolni a parancsoló szükségnek: a város pénzügyi érdekeinek. Mert az már igen komoly dolog, hogy a város a már befektetett 1600,000 frtja után 1 — 2 vagy 3 évig maradjon kamatvesztésben, mert így az u. n. vízvezeték és csatornázási alap 800 ezer frtja — mely kölcsön pénz is — önmagát megeszi. De lássuk a jelentés számadatait egybevonolva egy más állásponton álló szakértő számításával.

Az első befektetési és az évi üzemi kiadásoknál ugyanis már igen nagy eltérések mutatkoznak, egy a mérnöki hivatal, mint Melitskó főmérnök, a hidegszamosi vízmű törhetlenül küzdő bajnoka között.

Egymás mellé állítva a kétféle számításokat egy találjuk, hogy

I) a befektetés kitesz:

a mérnöki-hivatal és Melitskó szerint
Sz.-Fenesi turbina 434 540 frt — 490.000 frt
gőzüzem 395 235 frt — 454.000 frt
H.-szamos (gravitációs) kettős cső-vezetékkel 839.850 frt — 828.600 frt

Ehhez szamitandó az eddig tett befektetés (csőhálózat) 184.000 frt, miáltal a fenti összegek:

618.540 frt vagy 674.000 frt
579 235 frt „ 638.000 frt
1.023.850 frt „ 1.012.600 frt
emelkednek, melyek után 4 1/2 % kamat és 1 1/2 % törlesztés fejében fizetnünk kellene 50 évi évenként:

Mérnöki hiv.: Melitskó:
Szász-fenesi turbina 30 927 frt 33.700 frt
gőzüzem 28 962 frt 31.900 frt
Hidegszamos: 51.193 frt 50.630 frt

II) az üzemi kiadások 3000 m³ napi fogyasztást véve alapul kitesznek:

Mérnöki hiv.: Melitskó:
Szász-fenesi turbina 11 959 frt 22.000 frt
gőzüzem 16.825 frt 24.000 frt
Hidegszamos 5.485 frt 4.000 frt

Ezen számítás azonban a szászfenesi vízműnél egy a turbina, mint a gőzüzemet illetőleg már 4000 m³-től emelkedik, míg a hidegszamosinál (természetes eséssel tervezetvén) mindkét adat szerint állandó maradna.

Igy összegezve a kivonatolt számításokat fedezendő lenne (viz és csatorna díjakból) évenként legalább:

Mérnöki hiv.: Melitskó:
Szász-fenesi turbina 42.885 frt 55.700 frt
gőzüzem 45.787 frt 55.900 frt
Hidegszamos 56.678 frt 54.630 frt

Természetesen sok minden járulhat ahhoz, hogy a számok jobbra vagy balra módosuljanak, egy azonban kétségtelen, hogy a megoldást halasztani nem lehet. Senki sem vállalhat felelősséget a várost érhető károktól, meg kevésbé azért, hogy a multak mulasztásait most a 12 órában akarja reparálni.

Mert még 2 évig kísérletezni csak egy ajánlhatnók, ha biztos reményünk volna egy jó megoldás iránt. A hogy ma áll a kérdés, tulajdonképen csak a turbinás vagy gőzturbinás telep megépítéséről vitázhatni és e tekintetben, mint üzemiileg olcsóbbat: a víz-erővel való berendezést ajánlják egy a mérnöki hivatal, mint a bizottságok is. Ez talán

— szakítva a régi huza-vonakkal — 1 vagy 1 és fél év alatt megépül és egy tengeri kigyóval ismét kevesebbélt lesz.

A jelenlegi kibővített fásberki vízműtelep nygán szolgáltat ma is 2500 m³, mely tömeg kis takarékosággal a mai igényeket legalább mennyiségileg kielégítené és talán a kötelező vízdíjak szedhetése is jogosítana, de e vízműnek legalább pár évre szóló oly méretű kitaratorozásához, hogy az egészséges vizet is adhasson: a belügyminiszter nem járult hozzá.

Igy elvágta útját annak, hogy mulasztásainkat helyrehozhassuk és helekényszerít ama fennen dicserő, de a multakon okulva — vajha csalódnánk! — talán pár évtized múlva is már kevésbé kitűnőnek és vízbőnek mutatkozhat szászfenesi mű megépítésébe.

A legösszefoglalóbb tiszteletünket azonban Melitskó főmérnök érdemelte ki, mert ő volt az, ki évek hosszú során át önzetlenül törekedett kitarással, nem törődve olykor a gunnyal sem, először, hirlapban, bizottsági és közgyűlésekben agítált Hidegszamos érdekében. Sűrgette a hogy és a mikor tudta és tehetett a területnek alapos megvizsgálását. Hála és elismerés kíséri őt ezért! Más téren talán szerencsésebb lesz. Adja Isten!

Amateur.

Az EMKE estélye.

Még egyszer vissza kell térnünk az estélyre, mert oly szép és kedves látvány volt, hogy mindazok, kik ez estélyen részt vettek, bizonyára hosszú ideig igen kellemesen fognak visszagondolni azokra a bájos képekre, melyekben Kolozsavart legifjabb társadalmának képviselői vettek részt. S hogy az estély minden tekintetben sikertelen, br. Bánffy Zoltánné elnökön rögtön Pósa Lajosra gondolt, a gyermek-világ legkedvezőbb postájára, a ki a többek között a következő sorokkal felelt a nemes báróné meghívására:

„Mikor arról van szó, hogy az EMKE javára tegyek valamit: ebben nem korlátozhatom vissza, csak az, ha fekvő beteg volnék.“

S Istennek hála Pósa nem volt ágyban fekvő beteg s eljött mihozzánk, hallatni az ő kedves meséit és dalait, melyek széles Magyarországon ismertté tették nevét mindenütt.

Az estély fényét nagyon emelték a megjelent védnőknék: báró Bánffy Ernőné és br. Wesselyényi Béláné. A másik két felkért védnőnké azért hiányzott az estélyről, mert az egyik Bölönyi Józsefné jelenleg Párisban van s a másik gróf Haller Györgyné faluról nem tudott bejönni.

A védnők: Barcsay Domokos, Bethlen Bálint gróf és Dörgő Albert mind ott voltak. S ott volt mindenütt, a kit első sorban kellett volna említenünk, báró Bánffy Zoltánné, az estély rendezője és lelke. Az ő utasításai és felügyelete alatt történt minden, s kedves gárdája a következő kisasszonyokból és uricskákból állott:

Br. Bánffy Ilona buza virág, Boros Edith vadroza virág, Boros Ella játék, Boros Margit nefelejt virág, Heigel Ilus árvácska, Havas Luiza empire, Havas Alexandra margarit, Heigl Karola vadroza, Ince Gábi bóbé, Ince Blanka rozsa, Kozma Juliska vadroza, Kop Alice csillag, Kozma Rozsa szagfű, Lukács Gizzi margarit virág, Lukács Edith gyöngyvirág, Mihály Ilma roccoco, Megyeri gyopár, Nappendurk Edith gyopár, Nappendurk Marika gyopár gr. Nemes Sarolta szagfű rozsaszínű, gr. Nemes Polika rozsa piros.

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZAJA.

1897 március 22.

Tiszbe.

— Angol regény. —

Az „Ellenzék“ számára fordította: AMICA.

I.

(Folytatás)

(2)

— Nem volt az soha — valósággal nem voltunk jegyzek, — válaszolá Fergus röviden. A mint tudod, mi együtt nőttünk fel — ő éppen egy évvel idősebb nálamnál — és én szerettem őtet, a hogy soha sem szerettem, és a hogy soha sem fogok egy más asszonyt szeretni. — Nem, mi soha sem voltunk jegyzek, de a családban mindig és mindenki által megértett és elfogadott dolog volt, hogy idővel, midőn mind a ketten idősebbek leszünk, egymással házasságra lépünk. En tudom ezt, ő is tudta, és ezt tudva mind a ketten boldogok voltunk, míg Morin közb nem jött. Morin szerelme lett Tiszbe — ki tehetett volna arról? Én voltam az utolsó a ki azért hibáztattam, de midőn láttam, hogy szép szerével nem tudja a leányt meggyőzni — midőn láttam, hogy még távollétben is hisztés volt hozzá — házasságot mondott neki rólam, egy olyan aljas hazugságot, melyért a legszigorubb büntetés sem elég szigorú! — kiáltá Fergus szenvedélyesen.

— Mit mondott?

— Egyike volt az azon hazugságoknak, melyeket bájos megzafolni, mert némi igazság is van bennük, válaszolá Fergus. Először, hogy midőn Oxfordban voltunk, a Wood utca szegletén levő keztyűs boltban egy csinos kis leány szolgálta ki a vevőket?

A fiatal emberek mind bomlottak utána. Percival, ugy-e emlékezél rá? Hiszen — és Fergus mosolygott — te is az imádóid közé tartoztál!

— Természetes, hogy emlékezem. Mit, a szép kis Harrison Dollyt elfelejteni és azt a sok drága időt, a mit elapazaroltam, és azt a sok pénzt, a mit elég bolond voltam kiadni azért, hogy vele beszélgethessek! Nem igen valószínű, hogy az ilyen számárságot ellehessen felejteni! Mi lett belőle? Ugy-e rossz utra tért és elzúllott?

— Nem, valóban nem, szegény kis leány. Azonban egy Leslie nevű férfival — egy pimasz paraszt kutyával valami kellemetlenség volt és a munka adója bizonyítvány nélkül küldte el és ő, ő hozzám jött, folytatá Fergus és elmondta nekem az őszálonomra méltó történetét, Dollynak nem voltak Angliában rokonai, sem barátai, a két tin testvére Ausztráliában volt. Azok gyakran felszólították őtet, hogy menjen ki hozzájuk, de egész addig nem volt kedve azt tenni; azonban most midőn bajban volt, nagyon természetesen, hogy gondolatai azokhoz fordult, és ő hozzám jött.

— Fergus miért éppen te hozzád?

— Nem tudom, talán azért mert az egytemen egy-dől én voltam az a férfi, a ki őmettem őtet, és még sem udvaroltam neki soha, válaszolá Fergus. Hogy is tudtam volna vele szerelmeskedni, midőn minden gondolatomat Courtenay Tiszbe birta? Egyszer figyelmeztettem őtet, hogy óvakodjék Leslietől. Elmondta neki, hogy az milyen rossz, megbízhatatlan, komisz ember volt, és ámbár Dolly abban az időben neheztelt reám, azt hiszem, hogy későbbben eszébe jutottak a szavaim, és érezte, hogy én komolyan ohajtom a javát előmozdítani. Elég az hozzá, hogy hozzám jött, és én kölcsönöztem neki uti költséget, és ott voltam, mikor Portsmouthban hajóra szállott. Hogy, hogy nem,

Gascon de Morin megtudta ezt a történetet, és elmondta Tiszbének, csak hogy az egyszerű igazság helyett egészen más színben tüntette fel azt előtte.

Morin szerint én voltam az oka, hogy a szegény Dolly elvesztette az állását, én adtam neki pénzt, én beszéltem rá, hogy hagyja el az országot, hogy magamat a további kellemetlenségektől megmentsem. Ha Tiszbe nem lett volna olyan jó asszony a milyen volt, akkor ő sokkal enyhébbben ítélt volna meg, habár a hazugságot elhitte volna rólam; de, miután olyan a milyen, a legbülsőbb és tisztább lelkű asszony, az a gondolat, hogy az ő szeretője egy bolosleányval eljegyzett aljas viszonyba, elviselhetetlen keserűség volt előtte. Sokkal bülszebb volt, mint hogy tölem valami magyaránzt kérjen hogy magamat kimentsem. Megszámt a leveleire válaszolni; és midőn karácsonkor haza mentem azzal a feltett szándékkal hogy hallgatásának az okáról teljes magyarázatot kérjek, már akkor Gascon de Morinnak volt a jegyeze. Fél év múlva a felesége lett. Anyám ellenzte azt a házasságot; de Tiszbe akaratos leány volt, és teljes kora, és a saját uróje, nem hallgatott annyámra, és megcsúszott vele; Kilenc hónap múlva az esküvője után, folytatá Fergus mogorván, rá jöttem, hogy a férje milyen hitvány gazember volt. Egy közös barátunknak Tiszbe maga beszélt el azt a hazugságot, mit Gascon rólam és a szegény kis Harrison Dollyról mondott, és beismerte, hogy tölem való elidegenülésének az volt az oka.

— És természetesen, hogy te rögtön tiszába hoztad a dolgot vele?

— Nem — azt nem tettem; mi haszna lett volna ennek? Morin az ő férje volt, ő szeretta a férjét és én azt hiszem, hogy ők boldogok és van egy kis gyermekük. Miért zavartam volna meg a férjében való hitét?

— mondá Fergus nyugodtan. Nekem nem lett

volna abban semmi hasznom és tudom, hogy annak az elmondása által neki fájdalmat okoztam volna.

Drummond Percival felhuzta szemöldökét és félíg bámol, félíg megvető tekintettel nézett barátjára.

— Fergus, — te az ösmerőseim között a leglovagiasabb férfi vagy, vagy a legnagyobb bolond, — mondá egész őszinteséggel. Igazán nem tudom elhatározni, hogy melyik kategóriába tartozol.

Fergus szórakozottan mosolygott.

— Tégy abba, a melyike neked tetszik, — mondá. Annyi bizonyos, hogy legalább attól a szenvedéstől megkíméltem; szegény Tiszbe! De megvallom — és az álmódó tekintet eltűnt a szeméből s haragosan villogtak, arcziízeisése megváltozott, szigorú lett és komor — megvallom, hogy ohajtotam vele szembe szembe találkozni és nyilat tudtára adni, hogy milyen hazugnak és gyávának tartom; de mi soha sem találkoztunk — tegnap estig soha sem volt alkalmam arra. Percival, te tudod, hogy akkor mi történt. Te és a többiek azt gondoltátok, hogy a kártya felett veszünk össze: Te láttad, hogy ő a kártyákat az arcomra dobta, hallottad, hogy őt hazugnak és gyávának neveztem, és láttad azt az ütést, melyet tőle kaptam. Ekkor könnyedén érinté azt a hosszú vonalat, mely a jobb orcáját eltekentette. Mind a kettőn akartuk, hogy ti azt gondoljátok — egy ponra vonatkozólag mind a ketten egyetértünk, — és az az volt, hogy a Tiszbe nevét ne hozzuk a veszekedésükbe. De Percival, én tudom, hogy benned bizhatom.

— Igen. Percival szórakozottan beszélt. Vele van a felesége? — kérde.

Fergus megrettent és elhalványult.

— Itten? Jóságos Egek, reménylen, hogy nincsen!

Nem — ő nem olyanféle asszony, hogy ide jöjjön vele! Azt hiszem, hogy ő a férje

Bretányi kastélyában lakik. Mig az a Monte Carói kártyabarlangban mulatja magát, és ekkor elhallgatott és pár pillanat múlva gyöngöden azt tette utána — „Az ég őrizze és áldja meg bár hol van! Az ég védelmezze minden bajtól és bánattól!“

Percival ismét bámulva nézett a barátjára. Ő nagyon jól emlékezett Madam de Morinra — ősmerte a férjhezmenete előtt, mindig csinos, de nagyon köznönsége fiatal leányak tartotta, aki az ő véleménye szerint nem volt érdemes arra a lovagias szerelemre, tiszteletra és bámulatra, melylyel viseltetett iránta. De Fergus mindig olyan bolond volt az asszonyokkal szemben.

— Tehát nem láttad őtet a férjhezmenete óta? — kérde.

— Nem — és nem is kívánom látni. Azt hiszem, hogy idővel kibeverem, de az iránta való szerelmem most is éppen olyan hő és igaz, a milyen volt négy évvel ezelőtt, — válaszolá Fergus. Szerencsétlenségünkre mi Clanroddok állhatatosak vagyunk. Majd egykor, midőn az idő feledékenységet és közönyösséget hozott, mert reménylen, hogy majd azt fog hozni, felkeresem őtet, és azon leszok, hogy régi barátságunkat megújítsuk — de még nem.

Majd egykor — hirtelen elhallgatott és erőltetett mosolygással nézett a barátjára. — De mi haszna beszélni a jövőről — a jövőről, mely reám nézve talán nem létezik. — Midőn egy vagy két óra múlva — az órájára nézett. Percival, ugy veszem észre, hogy ninos sok vesztegetni való időnk. A találkozás nyolcz órára van kitűzve, és mielőtt elindulnánk fürdenem kell és valamit reggelizni. Éppen most olyan vad, bozontos kinézetem van, mintha egy éjszaka helyett három éjjel nem aludtam volna — folytatta, a szemben levő tükörben megnézve magát.

(Folyt. köv.)

Pákei Edith vadroza, Pákei Mártha nevelője, Br. Bánffy Zoltán roccoco, Deák Irén tőről, Ferenczi Gyula tengerész, Gidofalvy Pistuka roccoco, Hoor Egon zsidás főhadnagy, Hoor Károly huszár főhadnagy, Havas Jenő empir Inze Tibor szakács, Kozma Gyurka tőről, gr. Kun Károly jocké, gr. Kun István jocké, gr. Nemes Adria török (száz éves öltözet), gr. Nemes Nándor roccoco, gr. Nemes János roccoco Mihály János roccoco, Purjesz Béla abbé, Péterfi Pisti directorie, Szabó Gyuri empir, Tömösváry Zoltán jocké, Tömösváry Zsigó matroz, Visky Józsa spanyol, Weisz Tibor, Weisz Ákos, Weisz Gábor, XVI Lajos korából, Pálffy Katinka magyar nő, Szabó Vajsa empir, Szász Edith virág, Tömösváry Mariaka tőről, Török Margit pipacs, Török Katinka macska, Tauszik Terci napraforgó, Visky Jozsefin spanyol, Veres Margit bebé, Winkler Mariska, Winkler Margit, Winkler Anna empire, Zobácz Iona rokza.

Sztrájk a dohánygyárban.

Kolozsvár, márc. 22.

A kolozsvári dohánygyárban már régóta elégedetlenség lappang a munkások között. Hatházy Ferencz, dohánygyári igazgató ur pedig valami szelidebb bánásmóddal nem igyekezett az elégedetlenséget eloszlatni, és a munkásokkal helyzetüket megkedveltetni, ellenkezőleg olyan eszközökhöz folyamodott, a miáltal csak növelte az elkeseredést.

Ma reggel aztán kiűtött a sztrájk. A munkások, a kik tulajdonképpen nagy számban nőtől állanak, elhagyták a gyárat. A mai sztrájk kitörése, csak a korábbi elégedetlenség kifolyása; okot az adott rá, mert a munkásokra kirótt terhes munka-adót, az igazgató épen most akarta levonni, mikor a szegény munkás nép még a tél nyomorának hatása alatt áll. És azt is nagyobb részletben akarta levonni, mint az, a régi igazgató alatt szokásban volt.

Eddig ha a munkások arra kérték a régi igazgatót, hogy adják munkabérukból olyankor vonja le, mikor kevesebb a szükség és inkább nélkülözhetik a levont összeget: az késéssel meghallgatta őket, míg Hatházy ur szerintük csak goromba szóval felelt kérésükre.

Ez aztán csak fokozta az elégedetlenséget, a melyet az is nagyban elősegített, hogy Hatházy ur alantas közgei durván bántak a munkások személyzetével. Trágár szavakkal illették és szidalmazták őket. Az igazgató ur pedig eltűrte mindezt hatalmi nagyságának érzetében.

Am csak természetes, ha e népben is feltámad az ember és nem óhajt rabslolgává alácsuszni.

A munkások panaszozik azt is, hogy ha valamelyik beteg volt, — a befegpézt nem szolgáltatják ki neki. Másféle munkára használták fel őket, a gyáron kívül a még egy jó család számára sem vették őket.

Szóval sok körülmény, játszott össze, a mi végre a ma kiűtött sztrájkot eredményezte.

Az igazgató ur, a kinek mi a képességeit nem ismerjük, úgy látszik nem valami látnok, de még nem is zseni abban, hogy előre lásson, hogy meggondolja azt, hogy nem szabad a munkásokkal kenyértörésre vinni a dolgot.

De még azt se tudta elképzelni, hogy a nyomorult nép is fellázadhat a zsarnoki bánásmód ellen.

Bocsnatottot kértünk, de ez nem első eset, a mi a munkások és a dohánygyári igazgató között a tarthatatlan helyzetet illesztette. Csak nem rég történt, hogy egy dohánygyári munkás revolveréből rálőtt Hatházy igazgatóra. Az elkeseredett ember kétszer rálőtt és aztán elmenekült. Napokig csatangolt, míg egyszer a rendőrség üldözöbe vette. Erre a merénnyel a vízbe ugrott, a hol vízben lőtte magát és meghalt.

Akkor azt beszélték, hogy a merénnyel részeges volt a csak azért lőtt Hatházy urra, mivel az iszákosságáért megfedette.

Am a munkások azt beszélték, hogy egyenesen az igazgató ur kegyetlen bánásmódja vitte az embert a merénnyelre s aztán a halálba.

Nem akarjuk kutatni, hogy miért történt az ember halála, de a mai sztrájk nálunkbe jut ez esemény s ha mérlegeljük a dolgot, bizony a mérleg az igazgató ur tulajdonságait mutatja. Mert neki az igazságos, gyöngéd bánásmód, a bölcs mérlegelés és előrelátás a kötelessége, nem pedig hatalmának lépten-nyomon való súlyos éreztetése.

Napokkal ezelőtt már sutlogtak a munkások, hogy felhagynak a munkával, mert a felügyelők gorombaságát most az is teszi, hogy terhes adójukat épen most és tulajdonképpen nagy részletekben vonják le. Erre nézett panaszukat pedig az igazgató nem vette figyelembe.

Ma reggel aztán bevonultak a munká-

terembe, de nem dolgoztak, csak azért mentek oda, mert tudni akarták, hogy sérelmük orvosolva lesz-e?

Miután az ellenkezőről győződtek meg, nem is fogtak munkához és távozni akartak. Az igazgató ekkor bezárta az ajtókat. El lehet képzelni, hogy a több száz nőből álló munkásnép erre milyen zugásba tört ki. Addig zajongtak, míg végre egy ajtót a segélyükre jött férfi munkások kinyitottak, (néhányek szerint kitörték) és azon az egész tömeg kivonult.

Künn aztán Zakariás Györgyné társnőhöz beszédet intézett, melyben hangsúlyozta, hogy míg sérelmük orvosolva nincsenek, dolgozni nem fognak.

Harsány helyeslés volt rá a felelet.

E közben megérkezett a rendőrség is, de már ekkor üres munkatermeket talált. A több száz főből álló munkásnép már ekkor eloszlott.

Nem tudjuk mi módon segítenek itt, de az bizonyos, hogy a munkások ügyét gyorsan és méltányosan kell elintézni, mert naponta 8—9 száz ember munkás keze szünetel az állam kárára.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, március 22.

— Kossuth Lajos gyászünnepe. Kegyeletes szép ünnepet rendezett Kossuth Lajos halála évfordulója alkalmával a kolozsvári honvédegyet az egyetemi ifjúsággal egytt. Az ünnepély a városi vígadóban folyt le. A közönség egészen megtöltötte a terem ablakokat és karzatot. Az ünnepély elején a polgári daegylet a „Himnusz”-t énekelte, mely után Szabó Samu tartott a honvédegyet nevében beszédet. Szabó S. beszéd után Czákó Jenő egyetemi hallgató szavalt el érzéssel Tarcsafalvi Albert Kossuth halálára írt szép versét. A egyetemi fiatalság részéről Krenner Miklós tanárjelölt tartott gondolatokban gazdag, minden tekintetben kidolgozott szép beszédet, melyet a közönség általános figyelemmel hallgatott. Ezután Szabó Sámuel hová egyetemi elnök rámutatott arra, hogy márc. 15-ét is, e napot is a közönségnek csak egy egy töredéke ünnepli. Jósolta, hogy a jövőben, a mikor e két ünnep egybe olvad s az egész nemzet igaz haza szeretettel együtt fogja e napot ünnepelni, akkor lesz boldog a magyar. Ditrői Nándor e. hallgató Ábrányi Emil Kossuth Lajos sírjáról írt poetikus versét szavalt el nagy hatást keltve. Végül a kegyeletes, szép ünnepélyt a daegylet szózatá zárta be. A Kolozsvárt kivégzett székely vértanuk emléke mellől letépett puspáng galyakat a rendezőség a terem felolvasó asztalára helyezte. Ünnepély végén a galyakat szétszórták a közönség között emlékeztetl.

— Kossuth Gyászünnepe. A kolozsvári Kereskedelmi Akadémia ifjúsága sikerült ünnepélyt rendezett szombalon d. e. 11 órákor, az intézet dísztermében, tanári kara jelenlétében. Az ünnepély műsorát a „Himnusz” nyitotta meg, melyet az akadémia dalkara adott elő. Az alkalmi gyász beszédet Pálffy Ákos II. o. t. tartotta. Csakman István III. f. o. t. Pósa Lajos „Kossuth neve” cz. költeményét nagy sikerrel szavaltta. Madari Zoltán és Regényi Kálmán IV. o. tanuló egy pár szívhez szóló népdalt játszottak hegedűn. Rosenthal Jakab, Bartók Lajos „Kossuth Lajos” cz. költeményét szavaltta, végre a dalkör a szózatot énekelte el. Az ünnepély végén Kiss Sándor igazgató meleg szavakkal fejezte ki elismerését az ifjúság lelkes működése felett, s a hallgatók életre szeretett igazgatójukat emelkedett hangulatban elvonultak.

— A kolozsvári színház ügye a városi közgyűlés előtt. Holnap kerül tárgyalás elé az a föllebbezés, melyet Megyeri Dezső igazgató a tanács határozata ellen a városi közgyűléshez intézett. Lapunk szombati számában kifejtettük ez ügybeli álláspontunkat, de dolog fontossága tekintetéből, még néhány körülményre hívjuk fel a holnap közgyűlés figyelmét.

A tanács olyan határozatot hozott, mely megengedi, hogy czirkusz tulajdonosok bármely időben tarthassanak előadásokat, csak fizesse nek a színház igazgatójának a 10%-os. Ez tehát nem magánkérdés, ez a színház ügye, melynek érdekét most a közgyűlés van hivatva megvédeni.

A kolozsvári színház subventiót élvez, de ez a subventió nem oly nagy, hogy egy czirkusz engedélyezésével veszteséget ne szenvedjen. Ezt jól tudja mindenki, jól tudja tanács is, hiszen épen azért sürgetik annyira az államossítást, mert a subventió és a jövedelem összevéve sem elegendő arra, hogy a kolozsvári község igényeinek megfelelő színvonalat lehessen fenntartani.

S ha most ehhez a tanács határozata is hozzájárul, mely bármely időben megengedi czirkusz előadások tartását, vajon eleget tehet-e az igazgató a közönség óhajainak? Lehet-e kívánni, hogy társulatát jövőre

erősítse és beruházásokat tegyen. Az államossítás ki tudja mikor lép életbe? Ezt a körülményt vegye figyelembe a tanács és nézze a színház mai állapotát s be fogja látni, hogy jó lesz a téli szezon végének jövedelmeit biztosítani, ha azt akarja, hogy a színház az államossítás előtt is megfelleljen az igényeknek. S ezt csak úgy teheti, ha a czirkuszt nem engedélyezi. Mert a czirkusz a mint már mondtuk, a következő hónapban elvonná a közönséget a színházlátogatástól.

De nem csak azért kell pártolnia a közgyűlésnek Megyeri föllebbezését, hanem főleg azért, mert tisztán elvi kérdéssről van szó s az igazgató nem a saját, hanem a színház érdekét védi, melynek jövője a tanács határozata által veszélyeztetve van. S ennek bizonyítására elég ha felhozzuk, hogy a czirkusz tulajdonosa Megyerinek 2000 frt. készpénzt akart lefizetni, ha előáll föllebbezésétől, de Megyeri tekintve a Nemzeti Színház érdekét, mely az ő illetéke bejegyzése esetén jövőben nehéz helyzetbe jutna, nem fogadta el a neki felajánlott nagy összeget s a belügyminiszterhez fordult, ki a döntést a városi közgyűlésre bízta. Hisszük és reméljük, hogy a városi közgyűlés méltányolni fogja az igazgató eljárását és úgy fog dönteni, hogy a Nemzeti Színház ügye sérelmet ne szenvedjen.

— A kolozsvári vértanú emlék rongálása. Még nincs egy éve, hogy 1896 ápril. 20-án, két százsz egyetemi hallgató Binder Márton és Hann Albert a kolozsvárt felállított vértanú emléket megromgálták. Az ügy a kir. törvényszéknél még eddig végtárgyalásra sem került s már is következő akadt a m. é. két tettesnek. Both Pál Boos községi parasztember tegnap reggel Kolozsvárra jövet megromgálta az emléket körülülvett puspáng bokrokat. Letördelte azok ágait, felnyalabolta, hogy behozza Kolozsvárra eladni. Alig haladtott azonban egy kilométerre, utól érte Nagy Ferdinánd szamosfalvi vendégloka, ki a kocsiával a városba jövet, a rongálást nyomban észrevette, az uton, a portékával befelé haladó tettest elcsapta s behozta a kolozsvári rendőrséghez. A rendőrségnél Both Pál tettét bismerte, melynek folytán Tompos Ignác alkaptány 3 napi fogságra ítélte Both Pál most a detyiban elmélkedik arról, hogy a szent dolgokat megromgálni nem szabad. Különösse teszi e dolgot az, hogy a tettest épen a kossuth halála évforduló napján követte el. A vértanú emléktől leszárgatott galyakat a bizottság a Kossuth ünnepen a jelen voltak között kiosztotta. Nagy Ferdinándot elismerés illeti, hogy az emlék épsége felet oly gondos figyelemmel őrködik.

— Id. gr. Teleki Domokos, a Teleki család seniora tegnap. Várhelyen, meghalt részvétel közlül és szomorú hírt, mely a teleki családon kívül széles körben kelt igaz részvétet. Temetése kedden d. u. les. Holtestét a Torda melletti Várhelyről a Várhely melletti Sárpatkra viszik s ott helyezik d. u. 2 órákor örök nyugalomra. Az öreg ur 72 évet élt. Életéből holnap közlülünk részletesebb adatokat, Nyugodjék békéül.

— Diszbed. A kolozsvári tud. egyetem ifjúsága abból az alkalomból, hogy Kolozsvári Bálint joghallgatót tegnap sub auspiciis regis avatták fel jogtudórrá — a New-York szálló fölészint nagy természet diszbedet rendezett az új tudor és a királyt képviselő Zsilinszky államtitkár tiszteletére. Az ebédén megjelentek az államtitkáron kívül Palkovics József honvédkerületi parancnok, Fekete Gábor kir. táblai elnök, Heppes Miklós tanácselnök, Kozma Gyula főügyész, Albach Géza polgármester, Kenessey Béla theolog. facultás igazgatója, Kozma Ferencz kir. tanfelügyelő, továbbá: dr. Farkas Lajos rector, dr. Haller Károly, dr. Moldován Gergely, dr. Purjesz Zsigmond, dr. Ábt Antal, dr. Márki Sándor, dr. Finály Henrik, dr. Vályi Gyula, dr. Fabinyi Rudolf, dr. Meltz Hugó, dr. Széchy Károly, dr. Apáthy István, dr. Schneller István, dr. Budai Kálmán, dr. Klupáthy Antal, dr. Csengeri János, dr. Lindner Gusztáv, dr. Udránszky Béla, dr. Szádeczky Lajos, dr. Szamosi János, dr. Farkas Gyula, dr. Kolozsvári Sándor, dr. Böhm Károly, dr. Csiky Viktor, dr. Szabó Dénes, dr. Halász L., egyetemi tanárok, dr. Békési Károly, dr. Sárkány Lajos, Gyarmathy Miklós, Bucsy József, Lázár Aurél, Kardos Kálmán, Kolozsvári Albert, Jenőffy Jenő, stb. Az asztalfőn Zsilinszky Mihály államtitkár, jobbján dr. Farkas Lajos rector, balján dr. Kolozsvári Bálint az új tudor ültek. A harmadik fogás után az első feiköszöntőt az egyetem ifjúság mint hazi garda nevében Strausz Árpád a jogász segélyű egyet elnöke mondta a királyra melyet állva hallgattak meg és lelkesen megjelenezték. Utánna az államtitkár mondott igen ékes és tartalmas pohárköszöntőt, magasztalta a királyt és éltette az ifjúságot. Beá nyomban felolvasta dr. Wlassics Gyula kultuszminiszter táviratát melyben üdvözl az új doktort és az egyetemet, melynek az új doktort egyik büszkesége. Felköszöntöket mondott még Brada Sándor József Zsilinszky Mihály, Peller Izidor dr. Wlassics miniszter, Pazourek Ferencz az egyetem rectorára és tanáira, dr. Farkas Lajos rector igen szép és hatásos be-

szédben az ifjúságra, Haller Károly jogász dr. Kolozsvári Bálint, utóbbi az egyetemi tanároka, Somló Bódog, dr. Kolozsvári Sándor és vejére, dr. Kolozsvári Sándor az ifjúságra és tanulóira, dr. Apáthy István Kolozsvári Albertre az új doktor, nagyatyjára, dr. Csengeri János Palkovics József tábornokra és a hadsereg, Palkovics József tábornok az ifjúságra, Jakobi N. ev. ref. gy. tanáira, dr. Pisztori Mór Albach Géza polgármesterre stb. A lakomát Gálos Kálmán a New-York bérlely látta el kitűnő ételekkel és italokkal. A felszolgálás rendje mindenkéltán kielégített. Az ebédnek öt óra felé volt vége. Az ebéd étlapja ez volt:

Árpakása krém-leves, Fogas és tok tartár mártással. Czigány-vessepecnye finom köritéssel. Pulykasült idei salátával. Turosbéles Csemege. Feketekávé Curacao triple-sance.

Az E. K. E. központi választmánya f. hó 23-án (kedden) d. u. 4 órákor gyűlést tart. E gyűlésre a választmányi tag urakat tisztelettel meghívjuk, Kolozsvár, 1897. márc. 22-én. Feilitzsch Arthur báró társelnök, Radnóti Dezső főtitkár.

— Uj férfi divat üzlet nyitott kolozsvárt. Bittó Rezső, főter 11. sz. a. a leg gazdagabb berendezéssel látta el boltját a férfi divat cikkekkel. Mai hirdetésére felhívjuk a közönség figyelmét.

— Gyászhir. Elek és László ref. pap Kovásznán meghalt.

Színház.

Szombaton Ujházi Ede második vendéglőléptével „Constantin abbé” került színre. A czimszerep régi kedves alakítása a mesternak, Az a szelíd, jöleltű öreg papot a maga előítéleteivel, hibáival, erényeivel annyira élethű alakításban varázsolta elének, milyent már rég nem láttunk színpadunkon. Az ő figyelmre e szerepben mindenre kiterjed. A legaprólékosabb, a legjelentéktlenebb vonásokat sem hagyja számításra kívül, nála ezek is sulylyal bírnak s ezek teszik alakítását oly misterű. Bettinát Gerő Linának kellett volna játszania, mivel azonban ő nem jöhetett el, Turchányi Olga vette át. S ezt a nehéz szerepet két napi tanulás után elismerésre méltó sikerrel játszta meg. Annyi egyszerű báj volt megjelenésében s kellemes hangján sokszor oly közvetlenül, szívhezszólóan tudott beszélni, hogy a közönség figyelmét egészen lekötötte s feivonások végén zajos tapsokra ragadta. Sokszor mondták már, milyen kiváló tehetsége van neki ilyen szerepekre, most még többjoggal mondhatjuk. Ajánljuk, hogy fejlessze tovább ezt a drága adományt. Stottné Szerényi Gizella játszta kedvesen és elevenen. Megyeri kitűnő alakítása sokat mulattatta a közönséget. Leóvey jellemző volt kicsiny szerepében. A többiek kevesebb sikerrel játsztak.

Vasárnap a „Falurózsza” került színre a Gonosz Pista szerepében Ujházi V. l. ő teremtetve meg ez alakot legelőször, azért nagy érdeklődéssel néztünk elébe. Az ő Gonosz Pistája nem olyan mint a miyleneket mi láttunk. A mi Gonosz Pistánk kedélyesek; az Ujházi egészen nyers és durva, sok gonoszság és megatalkodottság van benne. De ez az alakítása is élethű a legaprólékosabb részletekig. Az előadás a hirtelen történt szეტepeserek miatt gyöngén sikerült s ezért a többi szereplőkkel nem is foglalkozunk.

Ujházi ajándéka Turchányi Olgának. A mint értesültünk Ujházi Ede Turchányi Olgát „Constantin abbé”-ban elért szép sikere elismerésül emléktárgyalt lepte meg. Az emléktárgy egy szép legyező, melyen díszes arany betűkkel következő fölirat áll: Bettinának—az abbé. Kolozsvárt 1897 március 21.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai, és sürgöny-levelei.)

Országgyűlés.

Budapest, márc. 22.

A képviselőház mai ülésén Horánszky Nándornak felelt Perczel miniszter a csikszereadai törvénytelen eljárások ügyében.

A miniszter válaszolja, hogy a főispán törvényesen járt el.

A csendőrség csakis a nagyszámu súlyos kihágás folytán lépett közbe.

Egyetlen egy esetben történt törvénytelenység, midőn Kovács Sándort a csendőrszervezet felsőbb meghagyás nélkül fogva tartotta, de ezért a csendőrszervezet meglelt büntetve.

Horánszky feleli, adatokkal bir, hogy az ellenzéki polgárokat kinozták, ütötték, pofozták. Az abszolút korszak legsötétebb napjaiban sem volt oly jogtiprás, mint ma. Nem veszi a vá-

laszt tudomásul. A többség persze tudomásul vette.

Ezután még Lapsényinek válaszolt Perczel miniszter.

Andrássy lemondása.

Budapest, márc. 22.

Andrássy Géza gr. lemondása hír szerint már szombaton a Szilágyi Dezső zsében volt, de nem elnökölvén, nem jelenthette be.

Andrássy most függővé tette lemondását Bánffy hazaérkezéig.

A Kossuth-gyásznap.

Budapest, márc. 22.

Kossuth Lajos halálának évfordulóján a budapesti függetlenségi és 48-as és polgári kör és a budapesti Kossuth-kör tegnap nagy gyászmenetet rendezett a kerepesi temetőben levő sirhoz. A gyászmenet a Kálvin-téren és az ide torkoló utcákban gyülekezett gyász, vagy gyászfátyollal bevont lobogók alatt. A gyászmenetben részt vett vagy 200 egyesület, testület, asztaltársaság és néhány iskola tanuló is ott voltak a hosszú sorban. Ezen felül a közönség is nagy számmal csatlakozott a menet-hez, a melynek élén Krivácsy 1848/49-es honvédeztredes, Sverteczky Gábor a függetlenségi kör elnöke haladt. Utánuk a szabadságharc honvédjei mentek dobosóval, azután az egyetemi ifjak, a függetlenségi körök és így tovább. A kerepesi-uton, a merre a menet elhaladt, a házakon fekete zászlók voltak kitűzve. A gyalogárón pedig a nagy közönség állott sorfalat. A menetet a legnagyobb rendben ért ki a temetőbe, a hol a sir mellett zászlót hajtva elhaladt, s csak a koszoruvivők váltak ki, a kik rövid beszéd kíséretében letették a sirra kegyeletük adóját: a virágot. A sirnál ott voltak: Kossuth Ferencz, Justh Gyula, Györi Elek, Rátkey László, Benyovszky Móricz gr., Lakatos Miklós stb. országgyűlési képviselők. A mint a menetet a sirhoz ért, Rátkey László dobogóra állva, hatásos beszédet mondott a nemzet gyászárol. Az egyetemi ifjúság nevében Józsa Károly joghallgató beszélt. A közeli vidékről is számos egyesület eljött a sirhoz; így Ujpestről, Rákospalotáról, Gödöllőről, Monorról és így tovább. Este 6 óra volt, a mikor a menet utolsó csoportja is letette koszoruját. Az egész elvonulás alatt példás rend volt.

Morzsányi kiválasztása.

Budapest, márc. 22.

A Morzsányi Braum választás nagy izgalommal kezdődött. Elnök Heltay Ferencz.

D. e. hire futott, hogy Wekerle leszavazott Braum Vilmosra. Félóra mulva Morzsányiék plakátokon hirdették, hogy nem igaz Wekerle Dánoson van.

Tizenkét órákor az eredmény a következő:

Morzsányi 640.

Braum 580.

Morzsányi győzelme biztos.

Osztálysorsjáték.

Budapest, márc. 4.

A kormány tudvalevőleg egy osztályos banknak adta ki az osztálysorsjáték vállalatát.

Ennek a banknak 4 millió alapítókéjét azonban még a m. é. ben elpanamázták.

A bank fizetéseképtelensége azonban idő előtt kiszült és most az osztály sorsjáték ügye veszélyeztetve van.

A szabadelvű pártban azt beszélik, hogy az osztálysorsjátékot nem érintheti a bank eme bukása, mert a bank a kaucziót az állampénztárba már letette, sőt az alapítóke is Budapesten van.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.*

Felhívás.

Ama 3 ismeretlen urat, kiknek tegnap éjjel a Nagy Gábor földszinti étterméből észrevétlenül sikerült eltávoznok, mielőtt viselkedésük fölötti kifogásainkat tudomásukra hozhattuk volna, jelentkezésére hívjuk fel. Kolozsvár 1897. márc. 22. Lázár Ernő. Téglás Gábor.

* E rovat alatti közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

Sz. 7979—1897. tan.

236. (3—3)

Pályázat

a sétatéri kiosk és koresolya-esarnok bérletére.

Kolozsvár sz. kir. város közönsége a sétatéren egy kioszkot és egy koresolya-esarnokot építtetvén, felhívjuk azokat a cukrászokat, vendéglősöket és vállalkozókat, a kik a helyiségeket cukrászati és vendéglői (étterem) üzletre bérbe akarják venni, hogy írásbeli zárt ajánlataikat legkésőbb 1897. évi April hó 1-én (Csütörtökön) délelőtt 11 óráig a Tanács iktató hivatalához adják be.

A két épületre együtt lehet ajánlatot tenni, de külön ajánlatok nem fogadtnak el.

Az évi bér mind a két épületre nézve 2000 frt, azaz Két-ezer forintban állapítatik meg. Az ajánlattevők kötelesek ennek 10%-át, vagyis 200 frtot, mint bántépénzt előzetesen letenni a város házipénztárába s az ideiglenes pénztári elismervényt ajánlatukhoz csatolni. A bérlet 6 évre szól.

A többi árverési és szerződési feltételeket a hivatalos órák alatt meg lehet tekinteni Salamon Antal városi tanácsos hivatalos helyiségeiben (Főter 2. sz., emelet 3. sz. ajtó.)

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsának 1897. évi március hó 16-án tartott üléséből.

Albach Géza,
polgármester.

Pályázati hirdetés.

A Gyergyói első takarékpénztár részvénytársaságánál a könyvelői állás elhalálozás folytán megüresedvén, arra ezennel pályázat hirdettetik.

Évi javadalmazás 800 forint készpénz és az alapszabályilag megállapított tisztí juttalék.

Pályázni kívánók felhívtnak, hogy a könyvelés és magyar levelezésben teljes jártasságukat igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket legkésőbb 1897. évi Március hó 30-ig alantírt igazgatóságához nyújtsák be; később érkező pályázatok figyelmen kívül hagyatnak.

Megjegyeztetik, hogy az alapszabályok értelmében a pályázó vagy részvényes kell hogy legyen, vagy pedig megválasztása esetén legalább is egy részvény megszerzésére köteleztetik és hogy a pályázat egyelőre a választási időből még hátra levő két évre történik, de ha az illető a kívánalmának kellőleg megfelel, biztos kilitása lehet a további megválasztására is.

Előnyben részesülnek azon pályázók, kik hasonló állásban már működtek.

Gyergyó-Szt.-Miklóson, 1897. évi március hó 11-én.

A Gyergyói első tékarékpénztár részvénytársaság igazgatósága nevében:
Görög Joachim, titkár. 223. (3—3)
Csikó Dénes, elnök.

Sz. 135—1897.

229. (2—2)

Pályázat

az erd. róm. kath. státus alsó-bajomi uradalmában április 15-én betöltendő **gazd. gyakornoki állásra.**

Javadalmazás: 384 frt évi fizetés, 12 ürköbméter tűzifa járandóság és lakás.

Pályázóktól felsőbb gazdasági tanintézetben szerzett oklevél kívántatik. — Számvitelben, irodai munkákban jártas, jó írással bírók előnyben részesülnek.

Sajátkezűleg írott, kellően felszerelt pályázati kérések folyó évi április hó 5-éig a radnóthi uradalom intézőségéhez nyújtandók be.

Radnóth, 1897. évi március hó 12-én.

Deák Ignác,
urad. intéző.

Sz. 135—1897.

251. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1896. évi 11360. sz. végzése következtében Bokros Béla ügyvéd által képviselt „Mocs-videki takarékpénztár” javára Balási Elek, Bobis Maxim és Milla Gelgor ellen 60 frt és jár. erejéig 1897. évi január hó 8-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 339 frt 30 kr-ra becsült szarvasmarhák, juhok, egy ökröszékér, házi butorok, konyha-felszerelések és egy varrógépből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a mocs. kir. járásbíró 180—1897. számú végzése folytán 60 frt tőke követelés, ennek 1896. évi október hó 1-ső napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 36 frt 87 kr-ban bíróilag már megállapított költségek erejéig Kis-Sármáson, alperesek lakásán leendő eszközölésére 1897. évi március hó 24-ik napjának délelőtti 10 óraja határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében, készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérnek becsárolt alul is el fognak adni.

Kelt Mocsoson, 1897. évi március hó 3. napján.

FERENCZY GYÖRGY,
kir. bír. végrehajtó.

napokban
megnyitlik

az első Budapesti fő és sz. város
ruha-árúháza,

a hol a legdivatosabb férfi-, gyermek- és fiu-ruhák, ugy-
szintén **hazai gyártmányú szövetek** mérték szerinti ren-
deléseknek a legjutányosabb árakban kaphatók.

Dietrichstein H.
(Hid-utca, Zsigmond-ház.)

247. (1—2)

Slafkovich Jácint gyógyszerész bornagykereskedése Kolozsvári Nagy-utca 10. sz.

Ajánlja saját kezelésű erdély-hegyaljai és marosmenti borait jutányos áron.

— A borok tisztasága és valódiságáért teljes felelősséget vállal. —

Egyedüli és kizárólagos elárúbitója a régi és jó hírű **Báró Kemény Árpád-féle** alsó-gáldi finom vegyes, kadarka, riesling és közkedveltségű plébános boroknak.

Eladás nagyban 56 literen felül és kicsinyben zárt palackokban. — A borok megtekinthetők Kolozsvárt, Nagy-u. 10. sz. alatti saját pinczéiben.

Az alsó gáldi Br. Kemény Árpád-féle kiváló minőségű borok megbízhatóságuknál fogva, különösen ajánlatosak olyanoknak, kiknek egészségi szempontból, avagy orvosi rendeletre bor használata szükséges.

A borok nagybani árai:

Asztali borok Hectoliterenként adóval együtt	30, 34, 36, 38 frt.
Finom asztali	42
" Carbenet	55
Br. Kemény Árpád-féle alsó-gáldi finom vegyes adóval együtt	42
" " " " Kadarka	42
" " " " 1895-beli riesling	50
" " " " 1889-beli	60
" " " " 1895-beli plébános bor	60

A borok nagyban, avagy 10 palackon felüli vételnél helyben házhoz, vidékieknek az államvasúti állomáshoz szállíthatnak és adók nélkül Hectoliterenként 10 forinttal olcsóbban számíttatnak.

A borok palackokban árai:

Asztali borok adóval együtt üveg nélkül 1 liter	40 kr., fél liter 20 kr.
Finom asztali bor	1 " 50 " " 25 "
" Carbenet	1 " 60 " " 30 "
Br. Kemény Árpád-féle a.-gáldi fin. vegyes	1 " 50 " fél liter 25 "
" " " " Kadarka	1 " 50 " " 25 "
" " " " 1895. riesling	1 " 54 " " 27 "
" " " " 1889.	1 " 65 " " 30 "
" " " " 1895.	1 " 65 " " 30 "

237. (2—3)

ÚJ FÉRFI DIVAT-ÜZLET!

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy helyben, Főter 11. szám alatt (Reil-ház)

BITTÓ REZSÓ

törvényszékiileg bejegyzett cég alatt modern s a legdisztigáltabb
ízlést és minden tekintetben kielégítő

férfi-divat és fehérnemű-üzletet

nyitottam.

E téren úgy belföldön, mint külföldön, nevezetesen Párisban szerzett hosszú évi tapasztalataimnál fogva azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nagyérdemű vevőimnek a legkényesebb ízlését is kielégíthetem. Külföldi utazásom alatt szerzett legelőkelőbb cégekkel való összeköttetésem módját nyújtanak arra, hogy tisztelt vevőimnek üzletemben a legújabb divatu cikkekkel szolgálhassak.

Midőn arról biztosítom, hogy minden igyekezetem oda irányuland, hogy tisztelt vevőimet a legmesszebb menő előzetekességgel s pontossággal szolgáljam ki, legyen szabad szives megrendeléseit által vállalom, hogy indultu támogatását kérem.

Kiváló tisztelettel

BITTÓ REZSÓ.

Videki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek utánvét mellett. — Szolid kiszolgálás, jutányos árak!

A Continens legnagyobb sörfőzdéje!

Termelés 1896-ban 1.138,065 Hecto.

DREHER ANTAL

Schwechati és Kőbányai sörfőzdéinek

Erdélyrészi Főraktára.

KÉPVISELVE:

BOGNÁR ES SZÁNTÓ

bornagykereskedők által,

Kolozsvárt, Nagy-utca 37. szám alatt.

Figyelmeztetés!

Eredeti Dreher sörnek csak az tekinthető, melynek címkeje és dugója itt látható védjeggyel van ellátva. 200. (6—10)

KOLESZÁR ANDRÁS

SZOBAPÉSTŐ és MÁZOLÓ,

Kolozsvárt, Főter 13. sz. (Wesselényi-ház.)

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a legnagyobb áldozatok nem tekintve, üzletemet újolag berendeztem a legkésőbbi divat mintáival, a legfinomabb anyagokkal, nemkülönben a legtartósabb olaj és lackokkal; ugyanarra, hogy most már teljesen képes vagyok egy a legszebb, legtartósabb, mint a legolcsóbb munkákat kiállítani.

Melyek közrebocsátása után kérem a n. é. helybeli és vidéki közönség szives jó indulatát, hogy miként eddig, úgy ezután is támogatni méltóztassanak.

Teljes tisztelettel:

249. (1—1)

KOLESZÁR ANDRÁS.

Prima prmissima fölülmulhatlan erdélyi arankamentes

lóhere-magot

ajánlok míg a készlet tart

per 40 forintért métermázsáját

brutto és franco a kis-sármási állomásonál.

Mintát óhajra franco küldök bárhová.

LUPÁN SÁNDOR,

244. (1—1)

gör. kath. lelkész Mező-Szilváson.
posta és sürgöny: Mező-Örményes.

A kolozs-monostori gazdasági intézet

magvizsgáló állomása által

megvizsgált és arankamentesnek ölomzárolt

lóhere-magot

az idény előre haladottsága miatt

napi áron alól adom.

Első minőségű lóhermag 100 kilogrammonként . 45 frt.
Középszemű " 100 " . 42 frt.

120. (13—x)

Schwartz Adolf,
(iroda: Beltorda-utca. 3.)

A legjobb szer poloska, bolha, mindennemű konyhaférgek, moly, házi-állatok, élősd stb. ellen.

Cedatara méltó hatással bír
ol, mint semmi más hasonló szer
mindenféle rovar.

A ép azért az egész világon mint pártán a
dicsőítik a keresetük. Ismeretű jeli:
1. A lepecsételt palack.
2. "ZACHERLIN" név.

Kolozsvárt a következő fűszer- és vegyeskereskedő uraknál kaphatók:

Adler Sámuel	Osorba György	Kónya Sándor és fióküzlete	Ifj. Pere István	Temesvári Károly	B.-Hunyadon:	Szamosújvárt:
Barcsay Manó	Gergely Ferencz	Kováts P. és fia	Papp Antal	Veress László	Beke J.	Flórián Jakab
Bojki Sándor	Haraszthy Jenő	Marasán Bogdán	Rosenthal Mihály	Wertheimer Vilms.	Schweiger Ferd.	Zabulik Jenő
Boskovics József	Havas Armin	Pap Ernő	Rosenthal Samu	Wolf J. gyógyszer.	Supka László	Marosújvárt:
Bréyer János	Hirschfeld Sándor	Pap Kristóf	Segesváry és társai	Zsilinszky Antal		Mendel Izidor
Burger Frigyes	Jeney Lajos		Somlyay László			Virág Tamás

továbbá mind-n nagyobb kereskedésben vannak raktáron, ott, a hol a „ZACHERLIN” plakátok kifüggesztve vannak.

250. (1—12)